

[Lasse Budtz]

meget over, at der for tiden demonstreres en klar vilje til at prøve at løse nogle af de meget påtrængende afspændings- og nedrustningsproblemer i såvel Øst som Vest, og på et enkelt område er man oven i købet ganske tæt ved at sandsynliggøre en løsning. Jeg tænker naturligvis på forsøget på at finde frem til en ordning, der betyder, at i hvert fald næsten alle de europæiske mellem- og kortdistanceraketter fjernes.

Man vil givetvis huske, at Socialdemokratiet så at sige lige fra starten for år tilbage udtalte sig imod disse raketers opstilling og for deres nedtagning, bl.a. fordi deres militære betydning er uhyre begrænset, hvilket parterne nu også helt åbent indrømmer.

Hvis den storpoltiske udvikling skulle medføre, at nogle af de mål, der er opstillet i de dagsordener, som Folketinget i de senere år har vedtaget, nås, ville det være intet mindre end vidunderligt. Man kan trygt sige, at den danske regering hverken har lod eller del i den positive udvikling, der er sket på det sidste. Den har faktisk intet som helst foretaget sig på afspændings- og nedrustningsområdet, men skulle vi nu blive indhentet, i hvert fald på nogle punkter, af supermagternes forhandlingsresultat, kan det selvsagt kun hilses velkomment.

På det aktuelle område er man ved at blive enige om det, som de socialdemokratiske partier i Europa har foreslået. Det ville efter Socialdemokratiets opfattelse også være meget velkomment, hvis den storpoltiske udvikling kunne fremkalde større eller bredere enighed her i Tinget om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Jo bredere enigheden er, jo større er vore muligheder for at påvirke den internationale udvikling i den retning, vi ønsker, men situationen, som den tegner sig lige for øjeblikket, kan dog nok inspirere til en vis realisme.

Vi konstaterer, at de Konservative og Venstre fortsat afviser planerne om Norden som en atomvåbenfri zone, og det er derfor særlig tilfredsstillende for os at gøre opmærksom på, at der ved mødet forleden her på Christiansborg kunne demonstreres et stort flertal for, hvis ikke absolut enighed om, et arbejds-papir-for en zone, og dette papir skulle gerne føre bestræbelserne videre for at skabe zonen. Der synes såvel folkeligt som parlamentarisk at være et klart flertal i Norden for en atomvåbenfri zone.

Chancerne for at få gennemført en aftale om mellemdistanceraketterne og de korttrækende missiler bedømmes af begge parter som gode. Jeg har netop som medlem af en delegation udsendt af Socialistisk Internationale haft mulighed for at blive orienteret af ledende repræsentanter for begge supermagters regeringer, og i betragtning af Danmarks alliancefællesskab med USA er det tilfredsstillende at kunne konstatere, at optimismen reelt er større i USA end i Sovjet, men der er grund til at gøre opmærksom på, at bliver sådanne aftaler indgået, så omfatter de trods alt kun maksimum ca. 3 pct. af alle atomvåben i verden, og det understreger nødvendigheden af at komme videre, også på andre områder og i andre forbindelser, med atomnedrustningen.

De strategiske atomvåben er langt de vigtigste, og derfor bør antallet af dem også skæres ned, men her skaber det amerikanske stjernekrigsprogram alvorlige vanskeligheder, og det gør også den brede fortolkning af ABM-traktaten, som USA ønsker at følge. Til gengæld er det Sovjet, der skaber flest vanskeligheder for mellemdistanceraketterne ved at hævde, at hver part bør have lov til at bevare 100. Amerikanerne ønsker en reel nulløsning, også fordi den er nemmest at kontrollere.

Der har været tendenser – for ikke at sige det endnu skarpt – i højrepartier i Vesten til at hævde, at bliver den begrænsede aftale om især mellemdistanceraketter indgået, må vi nødvendigvis opruste konventionelt for at indhente det påståede østlige forspring på dette område.

Socialdemokratiet deler ikke denne opfattelse. For det første mener vi, at det østlige forspring er stærkt overdrevet, og at man glemmer f.eks. Vestens økonomiske og teknologiske forspring, der er helt oplagt. For det andet er det ikke en udligning ved oprustning, man bør tilstræbe, men en udligning ved nedrustning. At en balance bør søges, er klart nok. Det hjælper på mulighederne, at Sovjetunionen på det sidste har udtrykt vilje til at erkende asymmetrien i Europa og også har udtrykt ønske om at forhandle ikkeoffensive forsvarsaftaler.

Socialdemokratiet mener – skal jeg sige til slut – at Europa bør have langt mere indflydelse på udviklingen, end tilfældet er nu, bl.a. fordi Europas skæbne ofte forhandles